

ІГРИ ТА ВПРАВИ НА
РОЗВИТОК
ГРАМАТИЧНИХ
КАТЕГОРІЙ: ЧИСЛА,
РОДУ ТА
ВІДМІНКУ.

ЗАГУБИЛОСЬ СЛОВО

Мета: вчити вживати іменники в непрямих відмінках однини.

- Діти домовляють розпочате логопедом речення з обов'язковим використанням картинок на звук, який вивчається на даному етапі.
- Мама увімкнула електричну... (праску).
- Ми побачили великого... (птаха).
- Землю скопують... (лопатою).
- Картини малюють... (пензлем).

ВІДЛУННЯ

Мета: вправляти у вживанні множини іменників (у називному відмінку).

○ На таблиці картинки з зображенням одного предмета. Діти називають цей предмет, потім – його ж у множині.

○ Диня – дині

○ равлик –

○ лебідь –

○ муха –

○ півник –

○ лінійка –

○ нога –

○ корова –

○ павук –

○ книга –

○ кіт –

○ дім –

ЧОГО НЕМАЄ?

Мета: вправляти у вживанні родового відмінка однини іменників.

- Логопед демонструє предметні картки і зразок висловлювання.
- У мене немає коня.
- У мене немає (книги).
- У мене немає (ручки).
- У мене немає (олівця).

ХТО ЦЕ?

Мета: вправляти дітей у словотворенні іменників чоловічого роду (особи за їх заняттям).

- Логопед називає дію, а діти – іменник.
- Танцює (хто?) – танцюрист
- Продає –
- Співає –
- їздить на мотоциклі –
- Плаває –
- Бореться –

ВІН – ВОНА

Мета: навчити утворювати назви людей за фахом у жіночому роді від іменників чоловічого роду.

○ Дітям пропонуються картинки і зразок:

○ Лікар – лікарка

○ кравець – кравчиня

○ художник – художниця

○ продавець – продавщиця

○ співак – співачка

○ куховар – куховарка

○ касир – касирка

○ двірник – двірничка

○ пташник – пташниця

НАЗВИ ЛАГІДНО

Мета: вправляти в утворенні і вживанні зменшувально-пестливих суфіксів іменників.

⦿ Гра проводиться з картинками і без них.

⦿ М'яч — м'ячик

⦿ білка —

⦿ чайник —

⦿ ключ —

⦿ замок —

⦿ ніж —

⦿ чашка —

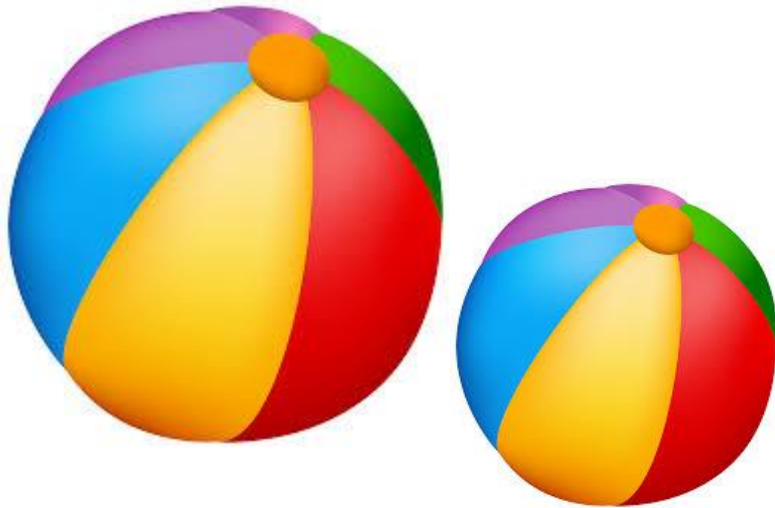
⦿ ложка —

⦿ виделка —

⦿ собака —

⦿ стакан —

⦿ рукавиця "

ОДИН І БАГАТО

Мета: закріпити рід іменників української мови.

⦿ Хід гри: Вихователь пропонує пограти. Спочатку вона називає один предмет, а діти промовляють слово, яким позначається багато предметів:

- ⦿ *лялька - ляльки*
- ⦿ *ведмідь - ведмеді*
- ⦿ *заєць - зайці*
- ⦿ *борошно - борошно*
- ⦿ *лід - лід*
- ⦿ *сметана – сметана*

Потім вихователь називає слова у множині, а діти - в однині:

- ⦿ *стілці - стілець*
- ⦿ *вовки - вовк*
- ⦿ *ракети - ракета*
- ⦿ *ноги ~ нога*
- ⦿ *двері - двері*

ЗАМІНИ ІНШИМ СЛОВОМ

Мета: вправляти дітей у замінюванні іменників займенниками та узгодженні їх у роді й числі.

Словник: двері, собака, рушник, цукерки, підлога, човен, яблуко, сукня.

- Хід гри: У вихователя - картинки великого розміру, у дітей – маленькі. Вихователь показує картинку, пропонує знайти в себе таку саму, назвати зображене українською мовою (собака, цукерки...), замінити іншим словом (займенником: собака - він, цукерки - вони, яблуко - воно, сукня -" вона і т. ін.). Потім вихователь називає займенник, а діти добирають та називають відповідні предмети, зображені на картинках: він - собака, рушник, човен і т. ін.

ХТО ЩО РОБИТЬ?

Мета: вправляти в узгодженні в числі дієслів теперішнього часу з іменниками.

- Дітям пропонується сюжетна картинка, на якій зображена проста дія. Діти за допомогою питань складають речення.
- Що робить дівчина? Дівчина співає.
- Що робить хлопчик? Хлопчик співає.
- Що роблять діти? Діти співають.

ХТО З КИМ?

Мета: практичне засвоєння прийменника з.

- Логопед розкладає картинки з зображенням дорослих тварин та їх малят і говорить: «Вийшли на галявину тварини. Кожна мама покликкала до себе своє дитинча. Знайдіть дитинчат і поставте їх з мамою ».
- Питання: «Хто з ким гуляє?»
- Лисиця з лисеням (лисенок)

Дякую за
увагу !